

СТАНОВИЩЕ

От: Сдружение за градски политики

адрес: гр. София, п.к. 1000, р-н „Триадица“, ул. „Иван Денкоглу“ № 15А, партер

електронна поща: info@miasofia.bg

До: арх. Здравко Здравков, гл. арх. на Столична община,

арх. Николай Каменов

Уважаеми арх. Здравков и арх. Каменов,

В контекста на провеждането на **обществени консултации по формата на „Писмени консултации“ по Доклад с рег. № СОА22-ВК66-4965/18.05.2022 г. относно Приемане на проект за Стандарт за настилки в пешеходните пространства като Приложение 8 от Наредбата за градската среда на Столична община, приета с Решение № 629 по Протокол № 25 от 17.12.2020 г.** Ви представяме нашето становище по темата.

Общи впечатления:

Представената за разглеждане разработка обръща задълбочено внимание на основните аспекти в рамките на своя обхват. Документът е структуриран с ясна последователност и позволява бърза ориентация сред основните части и подчасти. Използваният графичният материал представя по подходящ и разбираем начин информацията, правейки документа лесен за четене и осмисляне от различните заинтересовани страни, които биха участвали в процесите, за които е приложим.

Аналитичната част разглежда по същество важни етапи от полагането на настилките в столицата, както и тенденциите и проблемите във времеви и пространствен аспект. Историческата справка е кратка и конкретна като е избегнато навлизането в обширен и нерелевантен исторически преглед, често съпътстващ други подобни документи. Анализът на съществуващите настилки е конкретизиран за отделните зони на Наредбата за градската среда като е разписано гнешното им състояние, посочени са съпътстващите проблеми и причините, довели до тях. Описани са

критерии за избор на настилки, категоризация на елементите на пешеходните повърхности, както и разнообразни процеси, които са засегнати. Установени са специфични качества на настилките според характеристиките им – материал, цвят и форма. Разгледани са и характерни ситуации, които изискват особено внимание при полагане на пешеходна настилка.

Добро впечатление прави дефинирането на принципи, които да бъдат следвани и през които да се осмисля възлагането, проектирането и изпълнението на инвестиционните проекти. Възприемането на описаните принципи от участниците в инвестиционния процес би довело до последователно и хармонично облагородяване на градската среда. Описаните в отделните подчасти препоръки за полагането на елементите и тяхното съчетаване ясно превеждат дефинираните принципи към конкретните ситуации. Ясно, последователно, задълбочено и аргументирано са описани процесите на полагане на настилките, връзките и оформянето им.

В началото на документа подробно са описани и нагледно показани, чрез графика, елементите, които са предмет на стандарта – настилки, тактилни елементи, бордюри, елементи за покриване на посадните места, капаци на шахти, елементи за отводняване. Това дава яснота по отношение на приложението на разработката. Създадената схема на приложението на стандарта в инвестиционния процес допринася за изясняване на неговата позиция и значимост.

Един от основните фокуси на разработката е широкият поглед за синхрон между всички елементи, които оформят пешеходните пространства. Документът правилно разглежда настилките в цялостния контекст, който често се пренебрегва, на дизайна на тези пространства.

Създаденият терминологичен речник дава дефиниции, които подпомагат разбирането на отделните понятия. Разписана е използваната библиография, която реферира към документи, които биха били полезни за възложителите и изпълнителите.

Документът използва семпъл и разбираем графичен материал – снимки, схеми, карти, изометрични изображения и примери за ясна представа кое и защо е редно да се прилага и кое не е.

Основни бележки:

- Нужда от съкратен / резюмиран вариант тип наръчник, в който ясно и точно да са изложени всички правила и препоръки, така че изпълнителят да се ориентира бързо и лесно и да не трябва да минава през целия доклад и по-конкретно през аналитичната част.
- На места липсва текст или ясна аргументация за нередно/неподходящо. Не е дадено разяснение например на стр. 35, Фиг. 23 (погръбъра се, че вероятно е заради неподходящи и различни настилки, но е добре да се обясни точно какво се има предвид). Същата е ситуацията и на стр. 38, Фиг. 35/36/38/39. Независимо,

че се погръзва, добре е да има разяснение макар и от едно изречение под всяка схема. Трябва да има консистентност и ако на едни графики е разяснено, то е редно да е и на всички. Не трябва да се оставя място за допълнителни тълкувания за това какво е имал предвид автора с тази схема.

- Към глава "Избор и полагане на настилки в пешеходните пространства" може да се добави и като критерий за избор на настилки/растер – функционалността на пешеходния маршрут – транзитен, вътрешно квартален, релаксиращ и т.н. В зависимост от това настилките могат също да бъдат съобразени, така че да подсилват съответната функция изразяваща се в "скорост" – ако е предимно транзитно преминаването, то настилките да са разположени надлъжно и визуално да подчертават посоката. Ако е в част с по-бавена скорост, то те могат да са напречни на движението, което да води подсъзнателно до по-спокойно придвижване. (нагледно примерът може да намери аналогия в двете графики на стр. 38 фиг. 38/39).
- При примерите за "2. НАСТИЛКИТЕ НА СОФИЯ ДНЕС", е добре да има поне един (снимка) от зона 7.
- Би било добре да има и няколко графични материала в част "Насоки при текущ ремонт", изобразяващи част от описаните стъпки и процеси в текста, независимо, че на места е направена референция към вече релевантни схеми в разработката.
- Екипът на Сдружението смята, че използването на асфалта като настилка за пешеходни зони трябва да бъде прилагано в много крайни случаи. Това е настилка, която е както непронусклива и тъмна, така и естетически и визуално безхарактерна. Независимо от местоположението в града, естетиката, екологичността и характерността на настилките не бива да бъдат подценявани и съответно да бъдат пренебрегвани с отдалечаването от центъра.
- На стр. 14 със съдържание е изпълнена само едната колона. На същата са споменати примери от Лисабон и Прага, които биха могли да бъдат илюстрирани със снимки.
- На стр. 15, където се въвеждат зоните на Наредбата за градската среда, да се добави страница с картата на всички зони, или препратка към стр. 68, на която са показани. Би било полезно още от началото да се въведе пространствена информацията за зоните.
- Стр. 49 – не става много ясно относно забележката – *"Нюансът на тактилните елементи не постига необходимия контраст с настилката, съгласно НОИДУДЕДСУТСС."* На Фиг. 96/97/99/100/101/102 има удивителна отнасяща се до горепосочената забележка. На същата страница обаче, Фиг. 98/104/105, на които също са изобразени "неконтрастни" тактилни настилки, няма удивителна. На стр. 51 е разяснено допълнително какво трябва /може да се направи с металните елементи, но не и на стр. 49.
- На стр. 64 за зона 4 бихме сложили асфалтови настилки със сива точка, тоест да е позволено, но не препоръчително.

- На стр. 64 таблично са показани кои материали на настилки за кои зони са подходящи. Добре е преди тази таблица да бъдат показани чрез пример – снимка всеки от описаните материали.
- Търсенето в документа е частично нефункционално. Когато една дума е пренесена с тире на следващ ред, не бива открита в търсачката (Ctrl + F).
- Текстът и картинката са разменени на Фиг. 27 с Фиг. 28, както и на Фиг. 44 с Фиг. 45.
- Документът представя основно чуждестранни добри примери и само няколко национални. Би било добре добрите примери да бъдат разширени с такива от българските градове, които имат успешна реализация на пешеходни пространства – Пловдив, Бургас, Стара Загора, Сливен, Търговище и др.

Становището е изготвено от Емил Христов и Калоян Карамитов на 20.06.2022 г.